

3 sätt att bedöva fisk

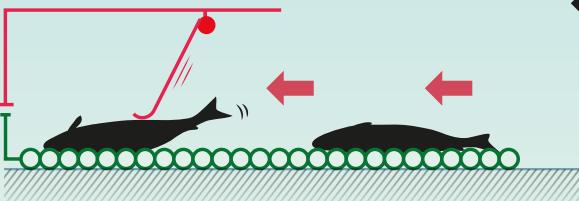
Odlad fisk ska bedövas före avlivning, men i Jordbruksverkets riktlinjer står inget om hur det ska gå till. I dag används i huvudsak tre bedövningsmetoder inom svensk fiskodling. Av Johan Jarnestad & Anna Liljemalm

1. GAS

Att bedöva fisk med hjälp av gas är fortfarande vanligt i Sverige. Främst används koldioxid löst i vatten, det vill säga kolsyra. Fisken reagerar vanligen med kraftiga flyktbeteenden och metoden är förbjuden i flera länder. Även kvävgas och kolmonoxid har testats som bedövningsmedel.

I en brittisk studie utsattes Atlantlax för kolsyrat vatten i fyra minuter. Efter två minuter blev fisken paralyserad och när de fyra minuterna passerat plockades fisken upp för att avlivas. Analys av hjärnaktiviteten visade dock att fisken fortfarande var vid medvetande.

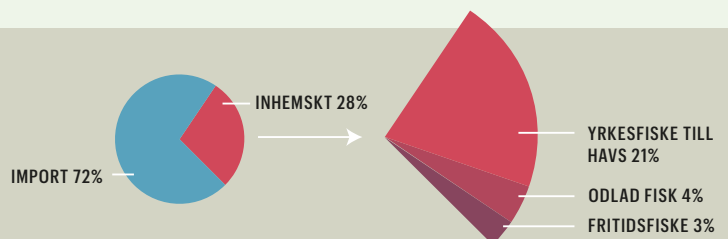

3. MEKANISK BEDÖVNING

Att slå fisken till medvetslöshet med en klubba, pinne eller bultpistol är en bedövningsmetod som använts mycket länge. Slaget skapar vibrationer i hjärnan som gör fisken medvetslös. Slaget måste placeras rätt och med rätt kraft. En laxfisk ska till exempel klubbas precis bakom och ovanför ögonen.

Nackdelen är att fisken måste hållas fast. I dag finns också slagbedövningsmaskiner, men det kan vara svårt att automatisera processen. Fisken måste simma in åt rätt håll för att inte bli bedövad i svansen. Om fiskarna har olika storlek är det också mycket svårt att placera slaget rätt.

Två av tre fiskar som äts i Sverige importeras. Av den fisk som produceras i Sverige står yrkesfisket till havs för den överlägset största delen. Den svenska fiskodlingsindustrin är fortfarande mycket liten, och jämförbar med fritidsfisket.

2. ELEKTRICITET

Om fisken utsätts för en elchock blir den medvetslös. Strömmen orsakar ett icke-dödligt epilepsiliknande anfall. Fisken kan antingen tas upp ur vattnet (torr-el) eller vara kvar i vattnet (blöt-el).

Det är osäkert om elbedövning faktiskt gör att fiskarna förlorar medvetandet eller om de bara blir paralyserade. Medvetandet riskerar också att återkomma senare under avlivningsprocessen. El kan i vissa fall försämra kvaliteten på fiskköttet.

